

درسنامه و آزمون
علوم پایه ششم
اسفند ماه

وزارت آموزش و پرورش
اداره کل آموزش و پرورش استان همدان
معاونت آموزش ابتدایی
اداره تکنولوژی و گروه‌های آموزشی

درس دوازدهم: جنگل برای کیست؟

درس ۱۲ جنگل برای کیست؟

می خورد و خورده می شود:

در کلاس چهارم با تعاریف زنجیره غذایی آشنا شدید

الف) رابطه غذایی جانداران (سنجاب، روباه) و گیاه (بلوط) = سنجاب مصرف کننده اول گیاه خوار = روباه مصرف کننده دوم گوشت خوار = درخت بلوط نیز تولید کننده

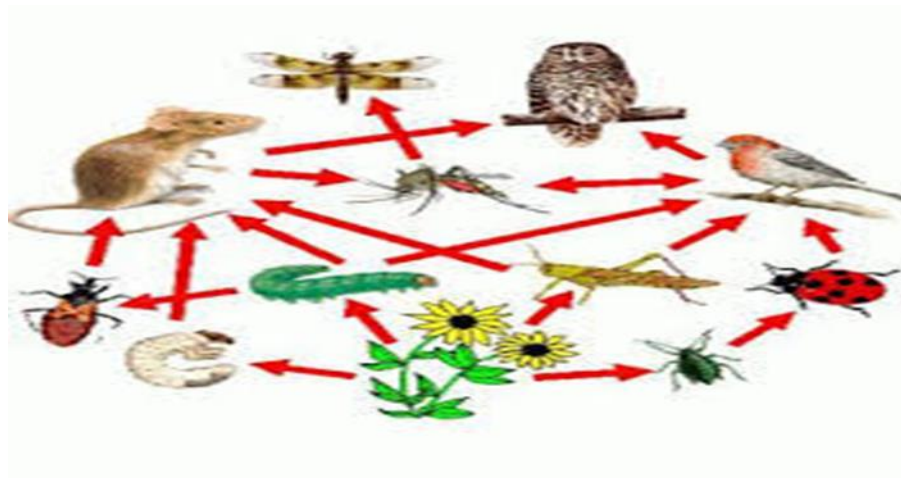
ب) رابطه زنجیره غذایی روبرو

(۱) گیاه را پشه، کرم، ملخ می خورد.

(۲) ملخ را گنجشک می خورد، گنجشک را جغد (می خورد و خورده می شود).

(۳) کفشدوزک را گنجشک می خورد، گنجشک را جغد (می خورد و خورده می شود).

(۴) گیاه را کرم، کرم را حشره می خورد، حشره را موش، موش را جغد می خورد.

پس زنجیره ی غذایی: ارتباط غذایی یک تولیدکننده با چند مصرف کننده با یکدیگر است
و شبکه غذایی: ارتباط غذایی چند زنجیره غذایی با یکدیگر است.

فکر کنید:

جانور (ت) چون این جانور منبع غذایی خود که (ب) است از بین رفته پس جانور (ت) در معرض خطر است و نیز جانور (ث) هم در خطر است چون منبع غذایی (ت) از بین رفته.

چیزی هدر نمی رود

برای بقایای گیاهان، جانوران و پیکر بی جان آن ها توسط تجزیه کنندگان (قارچ ها و باکتری ها) تجزیه می شوند و به خاک بر می گردند.

شاید کلمات خاک گیاهی به گوشتان رسیده، قارچ های تجزیه کننده از بقایای جانداران برای تامین انرژی خودو تولید مثل استفاده می کنند هاگ تشکیل شده و تکثیر می شوند.

قارچ ها مواد تشکیل شده ی جانداران را به مواد معدنی تبدیل کرده به خاک بر می گردانند.

کاوشگری

قارچ ها انرژی خود را از چه چیزی به دست می آورد: قارچ ها بقایای جانداران را تجزیه می کنند و به تقویت خاک کمک می کنند با آزمایش زیر به راحتی می توان تجزیه ی مواد را مشاهده کرد.

وسایل و مواد مورد نیاز، نخودخیس خورده، نان، ورقه ی آلومینیومی و چوب بستنی.

مقداری از کپک میوه برداشته روی نان قرارداده و نان و نخود و ورقه آلومینیومی را درون شیشه در دار به چند قطره آب می گذاریم بعد از مدتی (نان و نخودکپک زده و کپک رشد نموده). اما ورقه آلومینیومی کپک روی آن ایجاد نشده.

نمونه	نتیجه
↓	↓
نان	کپک زده و کپک رشد نموده
نخود	کپک زده و کپک رشد کرده
ورقه آلومینیومی	کپک نزده

بدانیم:

کپک ها ریشه ها و مواد غذایی را جذب می کنند و هاگدان به وجود می آید بعد هاگدان پاره می شود و روی هوا رها شده و کپک جدیدی به وجود می آید با هم زندگی می کنند:

- رشته هایی که روی گیاه قرار دارند در حال مکیدن شهد شیرین گیاه هستند مورچه ها، شته ها را با خود به لانه هایشان می برند تا ماده شیرینی که شته ها دفع می کنند بخورند. شته ها نیز در لانه ی مورچه ها از شکارچی ها در امان می مانند. (به این زندگی، زندگی همیاری می گویند چون هم مورچه و هم شته سود می برد).

- کرکس خود را با ته مانده های شکار جانوران مانند شیر و... که شکار خود را رها می کنند بقایای آن را می خورند به این زندگی (همسفره می گویند که هر دو نه ضرر و نه سود می کنند).

- اکثر اوقات مگس ها و پشه ها اطراف اسب ها می چرخند این حشرات نیش خود را به درون بدن اسب فرو می برند و خون آن ها را می مکند این زندگی (انگلی نام دارد) مگس ها و... سود می برند و اسب ها ضرر می بینند.

گفت و گو:

چرا جانوران (کرکس، شته، مگس، مورچه) سود می برد ولی جانوران (اسب) سود نمی برد

طبیعت را حفظ کنیم:

محیط های طبیعی، زیست گاه انواع جانوران و موجودات و گیاهان است اما به دلیل ساخت وسازه های غیر قانونی از بین رفته است.

جمع آوری اطلاعات:

به دلیل تخریب انسان ها برای احداث معادن و ساختن راه ها و... محیط طبیعی، گیاهان و موجودات از بین رفته است.

وقتی اوضاع تغییری کند:

در گذشته های دور جانوران و گیاهانی بوده اند، اما اکنون نیستند مانند: دایناسورها، ماموت ها و نیز شیر ایرانی و... عواملی از جمله تغییرات آب و هوا، سیل و زلزله و طوفان و شکارها غیر قانونی و... باعث از بین رفتن آن ها شده است.

چه درختی می کارید:

در دین اسلام کاشتن درخت امری پسندیده است به همین دلیل پانزده اسفند ماه روز درختکاری نامگذاری شده است. درخت را با توجه به هر منطقه باید کاشت تا بهتر رشد کند به این درخت، درخت های بومی می گویند. مثلاً درخت کاج موادی از ریشه ی خود در خاک ترشح می کند که مانع رشد بسیاری از گیاهان می شود و تنوع گیاه در جنگل حاکم است.

آزمون درس دوازدهم

۱/ یک زنجیره ی ساده نام برده و آن را رسم کنید؟

۲/ زندگی همیاری چیست؟ (زندگی مورچه و شته)

۳/ چرا رشد گیاهان در جنگل های کاج کم است؟

۴/ قارچ ها چگونه باعث تقویت خاک می شوند بیان کنید؟

۵/ شبکه ی غذایی را توضیح دهید؟

۶/ رابطه غذایی کرکس و شیرها چگونه است؟

۷/ چه عواملی باعث از بین رفتن نسل جانوران و گیاهان شده بیان کنید؟

اپلیکیشن درسی همیار

برنامه رایگان درسی همیار

تمام پایه ها

جواب کتاب ، تدریس و نمونه سوال

همیشه رایگان

برنامه همیار کاملا رایگان میباشد